

CYNGOR BWRDEISTREF SIROL RHONDDA CYNON TAF

Asesiad o'r Effaith ar **Gydraddoldeb** a'r Effaith **Economaidd-Gymdeithasol**

DRAFFT

Gorffennaf 2021

RHONDDA CYNON TAF

FFURFLEN ASESU EFFAITH CYDRADDOLDEB SY'N CYNNWYS DYLETSWYDD ECONOMAIDD-GYMDEITHASOL

(DIWEDDARIAD MAWRTH 2021)

Cyfeiriwch at y canllawiau Asesu Effaith Cydraddoldeb cyfredol wrth lenwi'r ddogfen yma. Pe hoffech chi gael arweiniad pellach, ffoniwch y Garfan Amrywiaeth a Chynhwysiant ar 01443 444529.

Rhaid cwblhau Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb ar ddechrau unrhyw gynig i sicrhau bod tystiolaeth gadarn yn cael ei hystyried wrth wneud penderfyniadau. Bydd y dogfennau yma'n helpu'r Cyngor i wneud penderfyniadau gwybodus, effeithiol a theg wrth sicrhau cydymffurfiaid ag ystod o ddeddfwriaeth berthnasol, gan gynnwys:

- Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011.
- Dyletswydd economaidd-gymdeithasol – Adrannau 1 i 3 o Ddeddf Cydraddoldeb 2010.

Bydd y ddogfen yma hefyd yn cyfrannu at ein dyletswyddau i greu Cymru sy'n fwy cyfartal sy'n rhan annatod o:

- Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Mae canllawiau 'Dyletswyddau Mapio - Cymru sy'n fwy cyfartal' yn tynnu sylw at aliniad ein dyletswyddau mewn perthynas â'r ddeddfwriaeth uchod.

ADRAN 1 - MANYLION Y CYNNIG

Swyddog Arweiniol: Grace Zecca-Hanagan.

Cyfarwyddwr Gwasanaeth: Andrea Richards.

Maes Gwasanaeth: Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif a materion Trawsnewid.

Dyddiad: 21 Mehefin 2021.

1. a) Beth ydych chi'n ei asesu o ran effaith?

Strategaeth / Cynllun	Ail-fodelu Gwasanaeth / Cau Gwasanaeth	Polisi / Gweithdrefn	Arfer	Gwybodaeth / Datganiad Safbwynt
X				

1. b) Beth yw enw'r cynnig?

Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg

1. c) Rhowch drosolwg o'r cynnig gan ddarparu unrhyw ddolenni ategol i adroddiadau neu ddogfennau.

Mae adran 84 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013¹ yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdodau Lleol baratoi Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg. Rhaid i'r Cynllun Strategol gynnwys cynigion a thargedau i wella:

1. Cynllunio a safonau addysg cyfrwng Cymraeg ac addysgu'r Gymraeg; ac
2. Adroddiad ar y cynnydd a wnaed i gyrraedd targedau'r Cynllun Strategol blaenorol.

¹ Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013

Ers gosod ein Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg cyntaf ger bron Llywodraeth Cymru yn 2016, mae newidiadau sylweddol wedi bod yn y sector addysg cyfrwng Gymraeg ar lefelau lleol a chenedlaethol. Mae'r newidiadau yma wedi'u dylanwadu'n bennaf gan ddeddfwriaeth Llywodraeth Cymru, yn enwedig Cynllun Gweithredu newydd Cymraeg mewn Addysg² a thrwy roi Rhaglen Ysgolion a Cholegau'r 21ain Ganrif³ ar waith ymhellach.

Mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi diweddarau'r rheoliadau ynghylch Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg, gyda Rheoliadau Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (Cymru) 2019⁴ a Rheoliadau Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (Cymru) (Diwygio) (Y Coronafeirws) 2020⁵ yn canolbwyntio ar bedwar cynnig allweddol. Y prif gynigion yw:

1. Ymestyn hyd cylch gweithredu'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg o'i dair blynedd gyfredol i deng mlynedd; a
2. Disodli'r ddyletswydd gyfredol sydd ar Awdurdodau Lleol i gynllunio darpariaeth eu haddysg gyfrwng Gymraeg yn seiliedig ar alw ar yr amod bod Awdurdodau Lleol yn cyflawni targedau sydd wedi'u gosod gan LIC. Nod y targedau yma yw cynyddu canran y disgyblion sydd yn eu blwyddyn gyntaf o addysg gyfrwng Gymraeg dros gyfnod y Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg yma.

Ein targed yn ystod oes deng mlynedd y Cynllun Strategol yma, wedi'i osod gan Lywodraeth Cymru, yw:

Cynyddu canran y disgyblion Blwyddyn Un mewn addysg cyfrwng Cymraeg rhwng 8.0% a 12.0% yn ystod oes deng mlynedd y Cynllun Strategol Cymraeg yma. Mae hyn yn cyfateb i gynnydd o 506 o ddisgyblion Blwyddyn Un mewn addysg cyfrwng Cymraeg i rhwng 720 ac 825.

Mae'r targed yma'n seiliedig ar gyfrannu at y targed tymor hir cyffredinol o gael miliwn o siaradwyr Cymraeg yng Nghymru erbyn 2050, fel sydd wedi'i nodi yn strategaeth Cymraeg 2050: Miliwn o Siaradwyr.⁶

² Cynllun Gweithredu Cymraeg mewn Addysg

³ Rhaglen Ysgolion a Cholegau'r 21^{ain} Ganrif

⁴ Rheoliadau Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (Cymru) 2019

⁵ Rheoliadau Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (Cymru) (Diwygio) (Y Coronafeirws) 2020

⁶ Cymraeg 2050: Miliwn o Siaradwyr

Yn ogystal â'r targed i gynyddu canran y disgyblion Blwyddyn Un mewn addysg cyfrwng Cymraeg, mae'r Cynllun Strategol yn cynnwys saith deilliant neu faes sy'n nodi sut y mae disgwyl i Awdurdodau Lleol wella addysg cyfrwng Cymraeg ac addysgu'r Gymraeg yn eu hardal. Ein blaenoriaethau yw:

1. Deilliant 1: Mwy o ddisgyblion Meithrin / tair oed yn derbyn eu haddysg trwy gyfrwng y Gymraeg.
2. Deilliant 2: Mwy o ddisgyblion dosbarth Derbyn / pump oed yn derbyn eu haddysg trwy gyfrwng y Gymraeg.
3. Deilliant 3: Mwy o blant yn parhau i wella eu sgiliau iaith Gymraeg wrth bontio o un Cyfnod o'u haddysg statudol i un arall.
4. Deilliant 4: Mwy o ddisgyblion yn astudio ar gyfer cymwysterau wedi'u hasesu yn y Gymraeg (y pwnc) a phynciau trwy gyfrwng y Gymraeg.
5. Deilliant 5: Mwy o gyfleoedd i ddisgyblion ddefnyddio'r Gymraeg mewn cyd-destunau gwahanol yn yr ysgol.
6. Deilliant 6: Cynyddu darpariaeth cyfrwng Cymraeg ar gyfer disgyblion ag Anghenion Dysgu Ychwanegol.
7. Deilliant 7: Cynyddu nifer y staff addysgu sy'n gallu addysgu'r Gymraeg ac addysgu trwy gyfrwng y Gymraeg.

Y prif strategaethau a pholisïau sy'n gysylltiedig â'r Cynllun Strategol yw:

Cenedlaethol:

- Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
- Ffyniant i Bawb: Y Strategaeth Genedlaethol - 2017.
- Y Rhaglen Lywodraethu: Symud Cymru Ymlaen – 2016 i 2021.
- Cymraeg 2050: Miliwn o Siaradwyr Cymraeg.
- Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013
- Rheoliadau Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg ac Asesu'r Galw (Cymru) 2013.
- 'Independent Review of Curriculum and Assessment Arrangements in Wales' – Professor Donaldson, 2015.
- Cwricwlwm i Gymru – 2022.
- Cynllun Gweithredu Cymraeg 2050 – 2019.
- Addysg yng Nghymru - Ein Gweledigaeth Genedlaethol – 2017 i 2021.
- Cynllun Gweithredu Cymraeg mewn Addysg – 2017 i 2021
- Grant Cyfalaf Addysg Cyfrwng Cymraeg.
- Deddf Gofal Plant 2006.

- Cynnig Gofal Plant Llywodraeth Cymru.
- Lleihau Niferoedd y Dosbarth Babanod.
- Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018.
- Cod Ymarfer Anghenion Addysgol Arbennig Cymru.

Rhanbarthol:

- CCD GAC. Cynllun Busnes – 2021 i 2022.
- Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Cwm Taf: Cynllun Llesiant – 2018 i 2023.

Lleol:

- Cynllun Corfforaethol Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf – 2020 i 2024: Gwneud Gwahaniaeth.
- Cynllun Datblygu Lleol Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf – 2006 i 2021.
- Cynllun Busnes Strategol Gwasanaethau Addysg a Chynhwysiant Cyngor Bwrdeistref Sirol RhCT: Pob Ysgol yn Ysgol Dda.
- Strategaeth Hybu'r Gymraeg Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf – 2016 i 2021.
- Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf – 2017 i 2020.
- Aseiad o Ddigonolrwydd Gofal Plant Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf – 2017 i 2022.

Yn fwy penodol:

- Ffyniant i Bawb: Y Strategaeth Genedlaethol a'r Rhaglen Lywodraethu: Symud Cymru Ymlaen. Nod y rhain yw sicrhau gwelliannau i economi a gwasanaethau cyhoeddus Cymru. Un o'r blaenoriaethau yw galluogi pob disgybl i allu defnyddio'r Gymraeg wrth adael yr ysgol.
- Mae Cymraeg 2050 – Miliwn o Siaradwyr, yn nodi uchelgais Llywodraethau Cymru o gael miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050 ac annog mwy o bobl i ddefnyddio'r Gymraeg a'i siarad yn eu bywydau bob dydd.
- Mae Addysg yng Nghymru - Cenhadaeth ein Cenedl, yn nodi sut y bydd y sector addysg yn datblygu i sicrhau bod y cwricwlwm newydd yn cael ei weithredu'n effeithiol. Y bwriad yw i ddisgyblion gynyddu'u dwyieithrwydd gyda gafael gref ar ieithoedd eraill. Er mwyn cefnogi hyn, mae Cynllun Gweithredu Cymraeg mewn Addysg a Chynllun Gweithredu Cymraeg 2050 yn pennu'r cyfeiriad ar gyfer datblygu addysg cyfrwng Cymraeg.

Mae yna gysylltiadau â Chynllun Corfforaethol y Cyngor ar gyfer 2020 hyd at 2024, yn benodol y flaenoriaeth yma:

- Ffyniant – Creu'r cyfle i bobl a busnesau fod yn arloesol, yn entrepreneuriaidd ac i gyflawni eu potensial a ffynnu.
 - Sicrhau bod gyda ni ysgolion da fel bod modd i bob plentyn gael addysg wych.

Yn yr un modd, mae Strategaeth Hybu'r Gymraeg Bum Mlynedd y Cyngor ar gyfer y cyfnod rhwng 2016 a 2021 yn hwyluso ac yn hyrwyddo'r Gymraeg yn y Fwrdeistref Sirol.

1.d) Amlinellwch ble mae deddfwriaeth neu sbardunau eraill fel cod ymarfer yn effeithio ar gyflawni'r cynnig yma.

- Adran 84 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013.
- Rheoliadau Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (Cymru) 2019.
- Rheoliadau Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (Cymru) (Diwygio) (Y Coronafeirws) 2020.

1.e) Amlinellwch pwy mae'r cynnig yma'n effeithio arno:

- Defnyddwyr Gwasanaeth; X
- Gweithwyr: X
- Y Gymuned Ehangach: X

ADRAN 2 – PRAWF SGRINIO – A OES ANGEN ASESIAID EFFAITH CYDRADDOLDEB LAWN?

Caiff sgrinio ei defnyddio i benderfynu a yw'r fenter yn cael effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral ar grwpiau gwarchoddedig. Lle mae effeithiau negyddol yn cael eu nodi ar gyfer grwpiau gwarchoddedig rhaid cynnal Aseiad Effaith Cydraddoldeb llawn. Rhowch gynifer o fanylion â phosibl ynglŷn â sut y bydd y cynnig yn effeithio ar y grwpiau canlynol. Efallai na fydd hyn yn negyddol o reidrwydd, ond gallai effeithio ar grŵp sydd â nodwedd unigol mewn ffordd benodol.

Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011

Mae Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor roi "sylw dyledus" i'r angen i gael gwared ar wahaniaethu, aflonyddu ac erledigaeth anghyfreithlon; hybu cyfle cyfartal rhwng gwahanol grwpiau; a meithrin cysylltiadau da rhwng gwahanol grwpiau. Rhowch ddull croestoriadol ar waith wrth gydnabod y gallai fod gan unigolyn fwy nag un nodwedd warchoddedig.

<u>Nodweddion Gwarchoddedig</u>	Oes unrhyw effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral gan y cynnig?	Nodwch fanylion yr effaith	Pa dystiolaeth sydd wedi'i defnyddio i ategu'r safbwynt yma?
Oedran (<i>Grwpiau oedran penodol h.y. pobl ifainc neu bobl hŷn</i>).	Cadarnhaol.	Bydd y cynnig yn cael effaith gadarnhaol ar blant a phobl ifainc o	Mae gan y Cyngor y ganran uchaf o ddisgyblion oedran ysgol statudol

		<p>bob oed. O ganlyniad i'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg, mae disgwyl i'r Cyngor wella addysg cyfrwng Cymraeg ac addysgu'r Gymraeg a chynyddu nifer y disgyblion mewn addysg Gymraeg.</p>	<p>sy'n derbyn eu haddysg mewn ysgolion cynradd, canol ac uwchradd cyfrwng Cymraeg ar draws ardal y pum Awdurdod Lleol sy'n rhan o'r Gwasanaeth Addysg ar y Cyd Consortiwm Canolbarth y De yn ystod y tair blynedd academaidd ddiwethaf.</p> <p>Mae 17 o ysgolion cynradd cyfrwng Cymraeg ledled y Fwrdeistref Sirol. Mae dwy ysgol bob oed ar gyfer plant 3 i 19 oed, tair ysgol gynradd dwy iaith ar gyfer plant 3 i 11 oed a deuddeg o ysgolion cynradd ar gyfer plant 3 i 11 oed. Mae cyfanswm nifer y disgyblion oedran ysgol gynradd sy'n mynychu ysgolion cyfrwng Cymraeg a Saesneg yn ystod y tair blynedd academaidd flaenorol wedi aros yn sefydlog.</p> <p>Mae pedair ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg yn y Fwrdeistref Sirol. Mae dwy ysgol bob oed ar gyfer disgyblion 3 i 19 oed a dwy ysgol uwchradd ar gyfer disgyblion 11 i 19 oed. Mae cyfanswm nifer y disgyblion oedran ysgol uwchradd sy'n mynychu ysgolion uwchradd cyfrwng Cymraeg a Saesneg am y</p>
--	--	--	--

			<p>tair blynedd academaidd flaenorol wedi aros yn sefydlog.</p> <p>Targed y Cyngor, yn ystod oes deng mlynedd y Cynllun Strategol yma, yw:</p> <p><i>Cynyddu canran y disgyblion Blwyddyn Un mewn addysg cyfrwng Cymraeg rhwng 8.0% a 12.0% yn ystod oes deng mlynedd y Cynllun Strategol Cymraeg yma. Mae hyn yn cyfateb i gynnydd o 506 o ddisgyblion Blwyddyn Un mewn addysg cyfrwng Cymraeg i rhwng 720 ac 825.</i></p> <p>Yn ogystal â'r targed i gynyddu canran y disgyblion Blwyddyn Un mewn addysg cyfrwng Cymraeg, mae'r Cynllun Strategol yn cynnwys saith deilliant neu faes sy'n nodi sut y mae disgwyl i Awdurdodau Lleol wella addysg cyfrwng Cymraeg ac addysgu'r Gymraeg yn eu hardal. Dyma'r blaenoriaethau sy'n gysylltiedig â'r nodwedd yma:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Deilliant 1: Mwy o ddisgyblion Meithrin / tair oed yn derbyn eu haddysg trwy gyfrwng y Gymraeg.
--	--	--	--

			<p>2. Deiliant 2: Mwy o ddisgyblion dosbarth Derbyn / pump oed yn derbyn eu haddysg trwy gyfrwng y Gymraeg.</p> <p>3. Deiliant 4: Mwy o ddisgyblion yn astudio ar gyfer cymwysterau wedi'u hasesu yn y Gymraeg (y pwnc) a phynciau trwy gyfrwng y Gymraeg.</p> <p>Ar ddiwedd oes y Cynllun Strategol yma, bydd y Cyngor wedi cyflawni nifer o brosiectau wedi'u hariannu trwy Gynllun Grant Cyfalaf y Cynnig Gofal Plant a Chynllun Grant Cyfalaf Addysg Cyfrwng Cymraeg Llywodraeth Cymru. Mae'r prosiectau yma'n cefnogi gwaith cyfalaf sy'n hwyluso twf mewn addysg cyfrwng Cymraeg, gyda chyllid wedi'i anelu'n benodol at ddatblygu neu ehangu lleoliadau gofal plant a'r blynyddoedd cynnar cyfrwng Cymraeg wedi'u cydleoli ar safleoedd ysgolion cynradd cyfrwng Cymraeg. Mae'r prosiectau'n cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ysgol Gynradd Dolau (gan gynnwys yr Uned Gymraeg) • Ysgol Gynradd Gymraeg Abercynon
--	--	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • Ysgol Gynradd Gymraeg Aberdâr • Ysgol Gynradd Gymraeg Evan James • Ysgol Gynradd Gymraeg Ynyswen • Ysgol Gynradd Gymunedol Gymraeg Llantrisant • Ysgol Llanhari <p>Yn ogystal, bydd Band B uchelgeisiol Rhaglen Ysgolion a Cholegau'r 21^{ain} Ganrif y Cyngor, ynghyd â chyllid uniongyrchol gan y Cyngor, yn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diwygio cyfrwng iaith Ysgol Gynradd Gymuned Penderyn o ysgol gynradd dwy iaith i ysgol gynradd Gymraeg (yn dilyn agor Ysgol Gynradd Hirwaun). Bydd dalgyloch Ysgol Gynradd Gymuned Penderyn hefyd yn cael ei ymestyn. • Darparu estyniad i Ysgol Gynradd Gymraeg Aberdâr. • Darparu ysgol gynradd Gymraeg newydd ar gyfer Ysgol Gynradd Gymraeg Llyn y Forwyn. • Darparu ysgol gynradd Gymraeg newydd ar safle
--	--	--	---

			<p>presennol Ysgol Gynradd Heol y Celyn, i ddarparu ar gyfer disgyblion sy'n mynychu Ysgol Gynradd Gymraeg Pont Siôn Norton ar hyn o bryd a'r disgyblion cyfrwng Cymraeg sy'n mynychu'r ysgol ddwy iaith, Ysgol Gynradd Heol y Celyn.</p> <ul style="list-style-type: none">• Darparu ysgol gynradd ddwy iaith newydd sy'n estyniad i ysgol gynradd ddwy iaith Dolau, a hynny'n rhan o ddatblygiad tai sylweddol.• Cynnal astudiaeth ddichonoldeb i fuddsoddi mewn naill ai adnewyddu Ysgol Gyfun Cwm Rhondda neu i adleoli'r ysgol i fod yn Ysgol yr 21^{ain} Ganrif newydd, i'w hadeiladu yng Nghwm Rhondda.• Creu ystafelloedd dosbarth gwell ac estynedig gyda chyfleuster chwaraeon newydd ar gyfer Ysgol Gyfun Rhydywaun. <p>Bydd y prosiectau yma'n creu lleoedd ychwanegol i ddisgyblion, gan gynnyddu nifer y lleoedd a fydd ar gael mewn ysgolion cynradd ac uwchradd cyfrwng Cymraeg.</p>
--	--	--	--

			<p>Mae pob ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg yn gweithio ar y cyd, yn ogystal â gyda darparwyr eraill, gan gynnwys Coleg Y Cymoedd, i ddarparu addysg Cymraeg Iaith Gyntaf, Cymraeg Ail Iaith a phynciau trwy gyfrwng y Gymraeg ar gyfer cymwysterau TGAU, Uwch Gyfrannol a Safon Uwch. Serch hynny, ar hyn o bryd mae'n gallu bod yn anodd gwneud hyn oherwydd ble maen nhw yn ddaearyddol. Bydd opsiynau i gynnal ac ehangu darpariaeth addysg TGAU, Uwch Gyfrannol a Safon Uwch yn cael eu harchwilio ymhellach. Gallai'r opsiynau i'w harchwilio gynnwys y cynllun E-sgol, a gafodd ei lansio gan Gyngor Sir Ceredigion yn 2018. Roedd y cynllun E-sgol yn rhan o Gynllun Gweithredu Addysg Wledig Llywodraeth Cymru - 2018, ac mae'n darparu ystod ehangach o bynciau TGAU, Uwch Gyfrannol a Safon Uwch i ddisgyblion trwy ddulliau dysgu ar-lein, a hynny trwy Hwb ar Microsoft Teams.</p> <p>Mae amgylchedd yr ysgol yn rhoi cyfle i ddisgyblion ddefnyddio'r Gymraeg mewn gwahanol gyd-</p>
--	--	--	--

			<p>destunau, ac un o'r nodau yn Rhaglen Waith Cymraeg 2050 yw ymgorffori defnydd cadarnhaol o'r Gymraeg, wedi'i ategu gan gyfleoedd ffurfiol ac anffurfiol i ddefnyddio'r Gymraeg yn gymdeithasol. Mae diffyg cyfle i ddefnyddio'r Gymraeg yn arwain at ddiffyg hyder ac yn erydu sgiliau iaith. Er mwyn cyflawni'r nod o gael miliwn o siaradwyr Cymraeg yng Nghymru erbyn 2050, mae angen cynyddu nifer y cyfleoedd i ddisgyblion ddefnyddio'r Gymraeg mewn gwahanol gyd-destunau. Bydd disgyblion, ynghyd â rhieni/gwarcheidwaid a'r gymuned ehangach, yn cael eu cefnogi a'u hannog i gymryd rhan mewn ystod eang o weithgareddau diwylliannol, cymdeithasol a chwaraeon trwy gyfrwng y Gymraeg yn eu hysgol gynradd ac uwchradd er mwyn gwella eu hyder a sicrhau eu bod yn parhau i fod yn rhugl yn y Gymraeg.</p>
<p>Anabledd (<i>Pobl sydd ag anableddau gweladwy ac anweladwy neu gyflyrau iechyd tymor hir</i>).</p>	<p>Cadarnhaol.</p>	<p>Bydd y cynnig yn cael effaith gadarnhaol ar blant a phobl ifainc o bob oed. O ganlyniad i'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg, mae disgwyl i'r Cyngor wella addysg cyfrwng Cymraeg ac addysgu'r Gymraeg a chynyddu</p>	<p>Mae newidiadau sylweddol ar y gweill mewn perthynas â'r ddarpariaeth statudol sy'n ofynnol i ddiwallu anghenion disgyblion ag Anghenion Dysgu Ychwanegol. Cafodd Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg</p>

		<p>nifer y disgyblion mewn addysg Gymraeg.</p>	<p>(Cymru) 2018 ei chyflwyno ym mis Ionawr 2018 a bydd yn cael ei rhoi ar waith ym mis Medi 2021. O dan y Ddeddf yma, mae'n ofynnol bod Awdurdodau Lleol yn parhau i adolygu trefniadau cynnal disgyblion ag ADY ac i ystyried a ydyn nhw'n ddigonol. Mae hyn yn cynnwys gofyniad statudol i gymryd pob cam rhesymol i greu system sy'n cynnal disgyblion ag ADY yn y Gymraeg ac yn ddwyieithog. Mae'r Ddeddf yn cael ei chefnogi gan reoliadau newydd, gan gynnwys is-ddeddfwriaeth a Chod ADY statudol newydd.</p> <p>Mae angen darpariaethau arbenigol ar gyfer disgyblion ag ADY sylweddol sy'n cael anawsterau wrth ymdopi mewn ysgolion cynradd ac uwchradd prif ffrwd. Mae yna ystod o ddarpariaethau arbenigol ledled y Fwrdeistref Sirol, sy'n cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none">• 44 o Ddosbarthiadau Cynnal Dysgu.• 2 Uned Atgyfeirio Disgyblion.• 4 Ysgol Arbennig.
--	--	--	--

			<p>Mae Paneli Gwasanaeth Mynediad a Chynhwysiant y Cyngor yn cytuno ar leoliadau o fewn y darpariaethau arbenigol yma.</p> <p>Yn ogystal â hyn, mae tua £3.4 miliwn o Gyllid Anghenion Ychwanegol ar gael i ysgolion cynradd ac uwchradd prif ffrwd er mwyn sicrhau darpariaeth gadarn a chynhwysol i ddisgyblion sy'n mynychu ysgolion cynradd ac uwchradd prif ffrwd sydd ag ADY difrifol a pharhaus.</p> <p>Mae disgyblion cyfrwng Cymraeg ag Anghenion Dysgu Ychwanegol sy'n profi anawsterau mewn ysgolion cynradd ac uwchradd prif ffrwd ac sydd angen mwy o gymorth arbenigol yn cael eu cefnogi gan garfan beripatetig arbenigol, sef Carfan Anghenion Cymhleth Cymru. Mae'r Garfan, sy'n cynnwys athro arbenigol Cymraeg ei iaith a dau Gynorthwy-ydd Cynnal Dysgu, yn darparu cefnogaeth trwy fodel cyflwyno cynhwysol ble mae disgyblion yn cael cymorth arbenigol yn eu hysgolion cynradd ac uwchradd prif ffrwd. Yn ystod blwyddyn academaidd 2019/20,</p>
--	--	--	---

			<p>cefnogodd y Garfan nifer o ddisgyblion. O ddadansoddi'r data, mae'n awgrymu'r oedd cynnydd y disgyblion a oedd yn cael eu cefnogi gan y Garfan yn debyg i gynnydd eu cyfoedion mewn lleoliadau ysgolion cynradd ac uwchradd cyfrwng Saesneg cyfatebol. Mae dadansoddiad pellach yn awgrymu bod y model cynhwysol yma a gafodd ei fabwysiadu mewn ysgolion cynradd ac uwchradd cyfrwng Cymraeg wedi bod yn gadarnhaol iawn.</p> <p>Ar ddiwedd oes y Cynllun Strategol yma, bydd gyda'r Cyngor brosesau cadarn ar waith i sicrhau bod pob cam rhesymol yn cael ei gymryd i sicrhau darpariaeth ADY cyfrwng Cymraeg a dwyieithog a bydd yn ceisio cyflenwi darpariaeth ADY ddigonol i ddisgyblion sy'n gofyn amdani trwy gyfrwng y Gymraeg, ynghyd â gweithlu o faint a gallu digonol.</p>
<p>Ailbennu Rhywedd (<i>Unrhyw un sydd â hunaniaeth rhywedd neu fynegiant rhywedd yn wahanol i'r rhywedd a neilltuwyd iddo adeg ei enedigaeth gan gynnwys hunaniaethau anneuaid</i>).</p>	<p>Niwtral.</p>	<p>Dd/B.</p>	<p>Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.</p>

Priodas neu Bartneriaeth Sifil (<i>Pobl sy'n briod neu mewn partneriaeth sifil.</i>)	Niwtral.	Dd/B.	Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.
Beichiogrwydd neu Famolaeth (<i>Menywod sy'n feichiog / ar gyfnod mamolaeth.</i>)	Niwtral.	Dd/B.	Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.
Hil (<i>grwpiau ethnig neu o dras h.y. Sipsiwn, Roma a Theithwyr</i>)	Niwtral	Yn seiliedig ar ddata 2020, mae pedwar safle awdurdodedig a dau safle anawdurdodedig yn y Fwrdeistref Sirol lle mae Sipsiwn, Roma a Theithwyr yn byw. Yn seiliedig ar ddata 2019, mae pymtheg o ddisgyblion oed cynradd ac uwchradd yn mynychu ysgolion cynradd ac uwchradd ledled y Fwrdeistref Sirol.	Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.
Crefydd neu Gred (<i>Pobl sydd â gwahanol grefyddau a chredoau athronyddol gan gynnwys pobl heb unrhyw greddoau</i>)	Niwtral.	Dd/B.	Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.
Rhyw (<i>Menywod a dynion, merched a bechgyn</i>)	Niwtral.	Dd/B.	Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.
Cyfeiriadedd Rhywiol (<i>deurywiol, hoyw, lesbiaidd, heterorywiol</i>)	Niwtral.	Dd/B.	Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.

Oherwydd ymrwymiadau'r Cyngor i ddarparu cyfleoedd i'r grwpiau canlynol o bobl, hoffem ni i chi ystyried yr effaith arnyn nhw:

Nodweddion Gwarchoddedig	Oes unrhyw effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral gan y cynnig?	Nodwch fanylion yr effaith	Pa dystiolaeth sydd wedi'i defnyddio i ategu'r safbwynt yma?
Cymuned y Lluoedd Arfog (<i>Unrhyw un sy'n gwasanaethu, wedi gwasanaethu, aelodau o'r teulu a'r rhai sydd mewn profedigaeth</i>).	Niwtral.	Yn seiliedig ar ddata 2021, mae 114 o ddisgyblion oed ysgol sy'n blant y Lluoedd Arfog yn mynychu 48 o ysgolion cynradd ac uwchradd cyfrwng Saesneg a Chymraeg ledled y Fwrdeistref Sirol. At ei gilydd, mae 32 o ddisgyblion oed ysgol sy'n blant y Lluoedd Arfog yn mynychu 10 ysgol gynradd ac uwchradd cyfrwng Cymraeg ar draws y Fwrdeistref Sirol, sef 19 o ddisgyblion oed ysgol gynradd a 13 o ddisgyblion oed ysgol uwchradd.	Does dim dystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.
Cynhalwyr (<i>Unrhyw un o unrhyw oedran sy'n darparu gofal di-dâl</i>).	Niwtral.	Dd/B.	Does dim dystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.

Os yw'r prawf sgrinio cychwynol wedi nodi effeithiau negyddol yna rhaid cynnal Asesiad llawn o'r Effaith ar Gydraddoldeb (adran 4). Serch hynny, os ydych chi'n penderfynu ar ôl cynnal prawf sgrinio nad yw'n berthnasol i chi gynnal Asesiad llawn o'r Effaith ar Gydraddoldeb, nodwch esboniad digonol isod:

Doedd dim effeithiau negyddol yn dod i'r amlwg. Felly, bydd y Cyngor yn parhau i roi'r Cynllun Strategol Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg drafft ar waith. Mae'r dystiolaeth i gefnogi'r casgliadau yma wedi'i disgrifio'n llawn yn y Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg drafft a'r adroddiad i'r Cabinet, dyddiedig 20 Gorffennaf 2021. Mae'r Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb ac Effaith Economaidd-gymdeithasol yma'n ddogfen fyw ac felly bydd yn cael ei hadolygu gan Garfan Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif y Cyngor ar bwyntiau allweddol. Mae hyn yn amodol ar sicrhau cymeradwyaeth y Cabinet i ymgysylltu ac ymgynghori ag ystod eang o randdeiliaid ar y Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg drafft.

Ydych chi'n fodlon bod gyda chi ddigon o dystiolaeth i gyfiawnhau'ch penderfyniad?

Ydw: X. Nac ydw:

Enw: Grace Zecca-Hanagan.

Swydd: Rhaglen Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif.

Dyddiad: 21 Mehefin 2021.

Anfonwch gopi o'r ffurflen sgrinio gyflawn yma ar y Garfan Amrywiaeth a Chynhwysiant.

NODWCH - mae asesiad effaith ar wahân ar gyfer y Gymraeg. Rhaid ei gwblhau hefyd yn unol â'r cynigion. Dim ond os yw cynigion o natur strategol neu wrth adolygu penderfyniadau strategol blaenorol y mae'n rhaid cwblhau Adran 3 Dyletswydd Economaidd-gymdeithasol. Mae diffiniad o 'natur strategol' ar gael ar dudalen 6 o'r Canllawiau Paratoi ar gyfer Cychwyn y Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol Llywodraeth Cymru.

ADRAN 3 – DYLETWSYDD ECONOMAIDD-GYMDEITHASOL (PENDERFYNIADAU STRATEGOL YN UNIG)

Mae'r Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol yn rhoi cyfle i ni wneud pethau'n wahanol a mynd i'r afael ag anghydraddoldeb sydd wirioneddol wrth wraidd gwneud penderfyniadau allweddol. Mae anfantais Economaidd-gymdeithasol yn golygu byw ar incwm isel o gymharu ag eraill yng Nghymru, heb fawr o gyfoeth cronedig, os o gwbl, gan arwain at ragor o amddifadedd materol. Mae hyn yn y pen draw yn cyfyngu ar y gallu i unigolion gael gafael ar nwyddau a gwasanaethau sylfaenol.

Ystyriwch y grwpiau agored i niwed ychwanegol yma a'r effaith y mae modd i'ch cynnig ei gael arnyn nhw:

- Rhieni sengl a theluoedd sy'n agored i niwed.
- Pensiynwyr.
- Plant sy'n derbyn gofal.
- Pobl ddi-gartref.
- Myfyrwyr.
- Cartrefi oedolion sengl.

- Pobl sy'n byw yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig yng Nghymru.
- Pobl â sgiliau isel o ran llythrennedd a rhifedd.
- Pobl sydd wedi ymwneud â'r system loches.
- Pobl sy'n camddefnyddio sylweddau.
- Pobl o bob oed sy'n gadael lleoliad gofal.
- Pobl sy'n ymwneud â'r system cyfiawnder troseddol.

Anfantais economaidd-gymdeithasol	Oes unrhyw effeithiau cadarnhaol, negyddol neu niwtral gan y cynnig?	Nodwch fanylion yr effaith	Pa dystiolaeth sydd wedi'i defnyddio i ategu'r safbwynt yma?
<p>Incwm isel / todi incwm (<i>Does dim modd i'r unigolyn fforddio gwneud taliadau rheolaidd fel talu biliau, prynu bwyd a dillad, talu am gludiant ac ati</i>).</p>	<p>Niwtral.</p>	<p>Mae Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008 (y Mesur) yn gosod dyletswydd statudol ar bob Awdurdod Lleol i ddarparu cludiant am ddim i ddisgyblion i'w hysgol addas agosaf os ydyn nhw'n byw y tu hwnt i bellter cerdded diogel i'r ysgol honno. Mae'r term 'ysgol addas' yn cyfeirio at ddalgylch ysgol cyfrwng Cymraeg, cyfrwng Saesneg, ysgol cyfrwng Cymraeg a Saesneg, ysgol prif ffrwd wirfoddol gymorthedig (yr Eglwysi), ysgol/dosbarth arbennig neu Uned Atgyfeirio Disgyblion fel y bo'n briodol. Mae'r gyfraith yn diffinio 'pellter cerdded' diogel yn ddwy filltir i ddisgyblion o oedran addysg gorfodol sy'n cael addysg gynradd, a thair milltir i ddisgyblion o oedran addysg gorfodol sy'n cael addysg uwchradd.</p> <p>Mae'r Cyngor wedi defnyddio'r disgresiwn sydd wedi'i roi iddo gan y Mesur, a chynnig darpariaeth fwy hael i ddisgyblion, fel a ganlyn:</p>	<p>Does dim dystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.</p>

		<ul style="list-style-type: none">• Mae'r maen prawf ar gyfer pellter cerdded i ddisgyblion sy'n derbyn addysg gynradd orfodol yn eu hysgol addas agosaf wedi'i osod ar un filltir a hanner, yn hytrach na dwy filltir.• Mae cludiant am ddim i'w hysgol addas agosaf, lle bo lleoedd ar gael, wedi'i ddarparu ar gyfer disgyblion sy'n bodloni meini prawf un filltir a hanner ar ddechrau'r Cyfnod Sylfaen (tymor yr ysgol sy'n dilyn pen-blwydd y plentyn yn 3 oed), yn hytrach nag ar ddechrau addysg orfodol (y tymor nesaf yn dilyn pen-blwydd y plentyn yn 5 oed).• Mae'r maen prawf ar gyfer pellter cerdded i ddisgyblion sy'n cael addysg uwchradd orfodol yn eu hysgol addas agosaf wedi cael ei osod ar ddwy filltir, yn hytrach na thair milltir.• Mae cludiant am ddim yn cael ei ddarparu ar gyfer disgyblion ôl-16 oed sy'n bodloni'r maen prawf dwy filltir am ddwy flynedd ar ôl diwedd addysg orfodol, yn hytrach na hyd ddiwedd addysg orfodol (y dydd Gwener olaf ym mis Mehefin yn y flwyddyn ysgol	
--	--	--	--

		<p>y mae disgybl yn cael ei ben-blwydd yn 16 oed). Mae'r ddarpariaeth yma'n berthnasol i ddisgyblion amser llawn sy'n mynychu'r ysgol neu'r coleg agosaf i'w cartrefi sy'n darparu'r cwrs cymeradwy maen nhw am ei astudio.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae cludiant am ddim i'w hysgol addas agosaf yn cael ei ddarparu ar gyfer disgyblion (fel sydd wedi'i nodi uchod) yn unol â'u henwad crefyddol o ddewis. <p>Mae Polisi, Gwybodaeth a Threfniadau Teithio gan Ddisgyblion y Cyngor yn cynnwys gwybodaeth i rieni/gwarcheidwaid a disgyblion am sut y caiff y polisi ei roi ar waith yn ymarferol a sut mae'r Cyngor yn sicrhau bod y polisi'n cael ei gymhwyso'n gyson ledled y Fwrdeistref Sirol.</p> <p>Mae polisi cyfredol y Cyngor yn nodi bod disgyblion sy'n mynychu'r ysgolion cyfrwng Cymraeg neu ddwy iaith agosaf yn cael gwasanaeth cludiant am ddim yn unol â pholisi'r Cyngor ynghylch pellter cerdded a llwybrau diogel.</p>	
--	--	---	--

		Dydy elfennau dewisol polisi'r Cyngor ddim yn destun adolygiad ar hyn o bryd, ond os ydyn nhw'n cael eu hadolygu yn y dyfodol, mae yna ddealltwriaeth y gall unrhyw newid i ddarpariaeth ddewisol gael effaith andwyol ar addysg cyfrwng Cymraeg. Byddai unrhyw newidiadau arfaethedig yn destun ymgynghori â rhieni/gwarcheidwaid a disgyblion ac, os oes cytuno ar y newidiadau, byddai'r newidiadau fel arfer yn dod i rym ar ddechrau blwyddyn ysgol ac yn bodloni gofynion y ddogfen Darpariaeth Statudol a Chanllawiau Gweithredol - Teithio gan Ddisgyblion - Mehefin 2014.	
Cyfoeth Isel a / neu dim cynilion <i>(Digon o arian i gwrdd â chostau byw sylfaenol a thalu biliau ond heb unrhyw gynilion i ddelio ag unrhyw wariant annisgwyl a dim darpariaethau ar gyfer y dyfodol).</i>	Niwtral.	Dd/B.	Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.
Amddifadedd materol <i>(Methu â chael mynediad at gynnyrch sylfaenol h.y. cynhyrchion ariannol fel yswiriant bywyd, atgyweirio / amnewid nwyddau trydanol sydd wedi torri, cadw'r cartref yn gynnes, hobiau ac ati.).</i>	Niwtral.	Dd/B.	Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.

<p>Amddifadedd ardal (<i>Lle rydych chi'n byw (ardaloedd gwledig), lle rydych chi'n gweithio (mynediad at drafnidiaeth gyhoeddus).</i>)</p>	<p>Niwtral.</p>	<p>Dd/B.</p>	<p>Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.</p>
<p>Cefndir economaidd-gymdeithasol (<i>Dosbarth cymdeithasol h.y. addysg, cyflogaeth ac incwm rhieni).</i>)</p>	<p>Niwtral.</p>	<p>Dd/B.</p>	<p>Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.</p>
<p>Anfantais economaidd-gymdeithasol (<i>Yr effaith gronnus y bydd y cynnig yn ei chael ar bobl neu grwpiau oherwydd eu nodwedd(ion) gwarchoddedig neu eu bregusrwydd neu oherwydd eu bod eisoes dan anfantais).</i>)</p>	<p>Niwtral.</p>	<p>Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (MALIC) yw'r mesur swyddogol o amddifadedd cymharol ar gyfer ardaloedd bach, a elwir hefyd yn Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is (ACEHlau) yng Nghymru. Mae 1,909 o ACEHlau.</p> <p>Ar hyn o bryd mae MALIC yn cynnwys wyth maes ar wahân, sydd wedi'u llunio o ystod o ddangosyddion. Dyma'r meysydd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Incwm. 2. Cyflogaeth. 3. Iechyd 4. Addysg. 5. Mynediad at wasanaethau. 6. Tai. 7. Diogelwch Cymunedol. 8. Yr Amgylchedd Ffisegol. 	<p>Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd yma.</p>

		<p>Mae MALIC yn rhoi mewnwelediad i amddifadedd ar sail ardal trwy fesur crynodiadau o amddifadedd. Fodd bynnag, mae nifer o bobl sydd ddim yn ddifreintiedig yn byw mewn ardaloedd difreintiedig, ac mae nifer o bobl ddifreintiedig yn byw mewn ardaloedd sydd ddim yn ddifreintiedig. Mae MALIC yn ffordd o nodi ardaloedd yn nhrefn y rhai mwyaf difreintiedig. Dyw hi ddim yn darparu mesur o lefel yr amddifadedd mewn ardal, ond mae'n mesur a yw ardal yn fwy neu'n llai difreintiedig o'i chymharu â phob ardal arall yng Nghymru.</p> <p>Yn seiliedig ar ddata 2019, mae 18.0% o ACEHlau yn y Fwrdeistref Sirol yn y 10.0% o ACEHI mwyaf difreintiedig yng Nghymru.</p>	
--	--	---	--

ADRAN 4 - ASESIAID EFFAITH CYDRADDOLDEB LLAWN

Dylech chi ddefnyddio'r wybodaeth a gasglwyd yn ystod y cam sgrinio i'ch cynorthwyo i nodi effeithiau negyddol / niweidiol posibl a nodi'n glir pa grwpiau sy'n cael eu heffeithio.

4. a) O ran unrhyw effaith anghymesur / negyddol / andwyol y byddai'n bosibl i'r cynnig ei gael ar grŵp gwarchoddedig, nodwch y camau y byddai modd eu cymryd i'w leihau neu ei liniaru ar gyfer pob grŵp sydd wedi'i nodi? Atodwch gynllun gweithredu ar wahân os yw'r effeithiau'n rhai sylweddol.

Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith anghymesur / negyddol / andwyol ar grŵp gwarchoddedig.

4. b) Os yw ffyrdd o leihau'r effaith wedi cael eu nodi ond dydyn nhw ddim yn bosibl, esboniwch pam dydyn nhw ddim yn bosibl.

Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith anghymesur / negyddol / andwyol ar grŵp gwarchodedig.

4. c) Rhowch fanylion unrhyw ddata neu ymchwil sydd wedi arwain at eich rhesymeg uchod, yn enwedig y ffynonellau wedi'u defnyddio i sefydlu demograffeg defnyddwyr gwasanaethau / aelodau o staff.

Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith anghymesur / negyddol / andwyol ar grŵp gwarchodedig.

4. d) Rhowch fanylion am sut aethoch chi ati i ymgysylltu â defnyddwyr gwasanaethau / aelodau o staff ar y cynigion a'r camau a gymerwyd i osgoi unrhyw effaith anghymesur ar grŵp gwarchodedig. Esboniwch sut rydych chi wedi defnyddio adborth i ddylanwadu ar eich penderfyniad.

Does dim tystiolaeth i awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith anghymesur / negyddol / andwyol ar grŵp gwarchodedig.

4. e) Ydych chi'n fodlon bod y broses ymgysylltu yn cydymffurfio â gofynion y Dyletswyddau Statudol Cydraddoldeb ac Dyletswyddau Statudol Economaidd-Gymdeithasol?

Ydw: X. Nac ydw:

ADRAN 5 – MONITRO AC ADOLYGU

5. a) Amlinellwch sut y bydd y cynnig yn cael ei fonitro unwaith y bydd yn cael ei roi ar waith:

Yn unol â Rheoliadau Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (Cymru) 2019, bydd y Cyngor yn gwneud pob ymdrech i feithrin a chynnal perthynas waith adeiladol gyda'r holl grwpiau a sefydliadau perthnasol a all gyfrannu at lwyddiant y Cynllun Strategol yma. Bydd ein Grŵp Strategol yn arbennig o bwysig wrth lunio, gweithredu a gwerthuso'r Cynllun yma. Mae'r Grŵp Strategol yn cynnwys swyddogion y Cyngor, ynghyd â swyddogion o nifer o grwpiau a sefydliadau allanol ac mae'n cael ei lywio gan Gylch Gorchwyl.

Ochr yn ochr â'r Grŵp Strategol ac o'r pwys mwyaf i lwyddiant y Cynllun y mae'r Is-grŵp Marchnata a Hyrwyddo. Mae'r Is-grŵp yma'n yn cynnwys swyddogion y Cyngor, ynghyd â swyddogion o nifer o grwpiau a sefydliadau allanol ac mae'n cael ei lywio gan Gylch Gorchwyl.

Yn ogystal â'r uchod, bydd y Cyngor yn sefydlu Is-grwpiau 'gorchwyl a gorffen' sy'n cynnwys swyddogion y Cyngor, ynghyd â swyddogion o nifer o grwpiau a sefydliadau allanol. Bydd pob Is-grŵp yn cael y dasg o gyflawni amcanion penodol, wedi'i lywio gan y Cylch Gorchwyl.

5. b) Erbyn pryd bydd rhaid i chi adolygu gwerthusiad y cynnig?

O 2023 ymlaen, bydd y Cyngor yn gweithredu dau brif ddull o adrodd ar gynnydd y Cynllun Strategol yma:

1. Cynllun Gwaith Blynyddol.
2. Adroddiad Cynnydd Blynyddol.

Nod y Cynllun Gwaith Blynyddol yw bod yn ddogfen waith ymarferol i helpu i gadw golwg ar gynnydd yn y tymor byr. Bydd y Grŵp Strategol yn ei ddefnyddio i olrhain cynnydd y Cynllun Strategol.

Mae Rheoliadau Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (Cymru) 2019 yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdodau Lleol adolygu eu Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg a gosod Adroddiad Cynnydd Blynyddol, yn seiliedig ar yr adolygiad hwnnw, ger bron Llywodraeth Cymru erbyn 31 Gorffennaf bob blwyddyn. Nod yr Adroddiad Cynnydd Blynyddol yw cofnodi cyflawniadau allweddol y Cynllun Strategol.

Er mai'r Cyngor sydd â'r cyfrifoldeb statudol am y Cynllun Strategol, mae gydag ystod o grwpiau a sefydliadau allanol rôl allweddol wrth lunio, gweithredu a gwerthuso ei gynnydd yn rheolaidd trwy gydol ei oes.

5. c) Pwy sy'n gyfrifol am fonitro ac adolygu'r cynnig?

Carfan Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif.

5. d) Sut bydd canlyniadau'r broses fonitro'n cael eu defnyddio i ddatblygu cynigion yn y dyfodol?

Mae targed y Cyngor, yn ystod oes deng mlynedd y Cynllun Strategol, sydd wedi'i osod gan Lywodraeth Cymru, yn cyfrannu at y targed tymor hir cyffredinol o gael miliwn o siaradwyr Cymraeg yng Nghymru erbyn 2050, fel sydd wedi'i nodi yn strategaeth Cymraeg 2050: Miliwn o Siaradwyr. Er mwyn cyflawni'r targed tymor hir yma, mae Llywodraeth Cymru wedi nodi cyfres o dargedau, i'w cynyddu bob deng mlynedd. Bydd y Cyngor yn gwneud pob ymdrech i feithrin a chynnal perthynas waith adeiladol gyda'r holl grwpiau a sefydliadau perthnasol a all gyfrannu at lwyddiant y Cynllun Strategol yma.

ADRAN 6 - ADOLYGU

Yn rhan o'r broses Asesu Effaith rhaid cyflwyno pob cynnig sy'n dod o fewn y diffiniad o 'Benderfyniadau Allweddol' i'r Panel Adolygu. Mae swyddogion o bob rhan o Wasanaethau'r Cyngor yn rhan o'r panel yma ac mae'n gweithredu fel ffrind beirniadol cyn i'ch cynnig gael ei gwblhau a'i gyhoeddi ar gyfer cymeradwyaeth gan y Cabinet / Uwch Arweinwyr y Cyngor.

Os yw'r cynnig yma'n cael ei ystyried yn Benderfyniad Allweddol anfonwch eich asesiad effaith i BusnesyCyngor@rctcbc.gov.uk fel bod modd trefnu Panel Adolygu i drafod eich cynnig. Mae dogfen ganllawiau Asesu Effaith Cydraddoldeb yn darparu rhagor o wybodaeth am beth yw Penderfyniad Allweddol.

Mae'n bwysig cadw cofnod o'r broses yma fel bod modd i chi ddangos sut rydych chi wedi ystyried cydraddoldeb a deilliannau economaidd-gymdeithasol. Sicrhewch eich bod chi'n diweddarau'r adrannau perthnasol isod:

Sylwadau Swyddogion y Panel Adolygu	Dyddiad gafodd y cynnig ei ystyried	Disgrifiad byr o unrhyw newidiadau a wnaed yn dilyn ystyriaethau gan Swyddogion y Panel Adolygu
Sylwadau'r Ymgynghoriad	Dyddiad gafodd y cynnig ei ystyried	Disgrifiad byr o unrhyw welliannau a wnaed yn dilyn yr ymgynghoriad

ADRAN 7 - CRYNODEB O'R EFFEITHIAU AR GYFER Y CYNNIG

Nodwch grynodeb o'r Asesiad Effaith isod. Dylai'r crynodeb yma gael ei gynnwys yn adran cydraddoldeb ac effaith economaidd-gymdeithasol templed adroddiad y Cabinet. Dylai'r Asesiad Effaith gael ei gyhoeddi ochr yn ochr â'r adroddiad.

I grynhoi, mae'r Asesiad Cydraddoldeb ac Effaith Economaidd-Gymdeithasol yma'n nodi effeithiau cadarnhaol a niwtral, a does dim effeithiau negyddol ar y nodweddion gwarchoddedig.

Bydd y cynnig yn cael effaith gadarnhaol ar blant a phobl ifainc o bob oed. O ganlyniad i'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg, mae disgwyl i'r Cyngor wella addysg cyfrwng Cymraeg ac addysgu'r Gymraeg a chynyddu nifer y disgyblion mewn addysg Gymraeg.

Yn yr un modd, bydd y cynnig yn cael effaith gadarnhaol ar blant a phobl ifainc o bob oed. O ganlyniad i'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg, mae disgwyl i'r Cyngor wella addysg cyfrwng Cymraeg ac addysgu'r Gymraeg a chynyddu nifer y disgyblion mewn addysg Gymraeg.

Wrth edrych tua'r dyfodol, mae'r Cyngor am adeiladu ar yr hyn y mae wedi'i gyflawni hyd yma a sicrhau bod pob tref a chymuned yn y Fwrdeistref Sirol yn lle gwyh i fyw, gweithio a chwarae. Uchelgais y Cyngor yw sicrhau bod pawb mor iach, annibynnol a llewyrchus â phosibl trwy gydol eu bywydau. Mae agor y drws i addysg dda, datblygu sgiliau a chynnig cyfleoedd cyflogaeth o safon i gyd yn feysydd â blaenoriaeth.

Mae'r weledigaeth ganlynol yn ganolog i gyflawni'r uchelgais yma:

Bydd yna ysgolion da, fel bod gyda phob plentyn a pherson ifanc, waeth beth yw eu hangen dysgu, fynediad teg i addysg o safon dda trwy gyfrwng y Gymraeg a'r Saesneg.

Bydd y Cyngor yn cyflawni'r weledigaeth yma trwy gefnogi plant i gael y dechreuad gorau mewn bywyd a sicrhau eu bod yn barod i ddysgu trwy system y blynyddoedd cynnar well, cefnogi teuluoedd trwy'r cynnig gofal plant ac hefyd trwy fuddsoddi mewn cyfleusterau newydd a gwell i ysgolion a chymunedau, a hynny trwy gynllun Ysgolion a Cholegau'r 21ain Ganrif.

Bydd gweledigaeth y Cyngor ar gyfer addysg cyfrwng Cymraeg yn dangos arweinyddiaeth gref ac ymrwymiad clir, ac i'r perwyl hyn, ein nod yw:

Cynyddu canran y disgyblion Blwyddyn Un mewn addysg cyfrwng Cymraeg rhwng 8.0% a 12.0% yn ystod oes deng mlynedd y Cynllun Strategol Cymraeg yma. Mae hyn yn cyfateb i gynnydd o 506 o ddisgyblion Blwyddyn Un mewn addysg cyfrwng Cymraeg i rhwng 720 ac 825.

Er mwyn cyflawni'r targed yma, bydd angen defnyddio sawl dull gwahanol. Mae sicrhau bod addysg cyfrwng Cymraeg ar gael i bawb yn y lleoliad cywir waeth pa anghenion dysgu sydd gyda nhw, o ddechrau'r blynyddoedd cynnar, trwy'r ysgol gynradd ac uwchradd, ac ymlaen at addysg bellach ac addysg uwch, yn allweddol wrth gyflawni'r nod o gael miliwn o siaradwyr Cymraeg yng Nghymru erbyn 2050.

Gan gydnabod pwysigrwydd Cymraeg 2050, a pha mor hanfodol yw'r system addysg i gyflawni'r weledigaeth, mae'r Cynllun Strategol yn nodi cynllun deng mlynedd y Cyngor ar gyfer cynyddu darpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg ac addysgu'r Gymraeg, yn ogystal â gwella cynllunio'r ddarpariaeth honno. Mae'n defnyddio'r Cynllun Strategol blaenorol am y cyfnod rhwng 2017 a 2022 yn sail iddo, gan greu cynllun gwaith sy'n nodi sut mae'r Cyngor yn bwriadu cyflawni ei weledigaeth deng mlynedd.

Wrth ddatblygu'r Cynllun Strategol yma, mae'r holl ddeddfwriaeth, strategaethau, polisïau a chynlluniau gweithredu lleol, rhanbarthol a chenedlaethol cyfredol wedi'u hystyried er mwyn annog a hwyluso'r twf tymor hir ar gyfer addysg cyfrwng Cymraeg ac addysgu'r Gymraeg. Mae hyn yn cynnwys Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011 a Dyletswydd Economaidd-gymdeithasol – Adrannau 1 i 3 o'r Ddeddf Cydraddoldeb 2010. Mae'r Cyngor wedi sicrhau bod y Cynllun yn ystyried yr holl ddeddfwriaeth, strategaethau, polisïau a chynlluniau gweithredu lleol, rhanbarthol a chenedlaethol cyfredol a pherthnasol sy'n effeithio ar addysg cyfrwng Cymraeg ac addysgu'r Gymraeg, a bydd yn parhau i sicrhau hynny.

ADRAN 8 - AWDURDODI

Swyddog Arweiniol:

Enw:

Swydd:

Dyddiad:

Rwy'n argymhell bod y cynnig:

Yn cael ei roi ar waith heb unrhyw welliannau:

Yn cael ei roi ar waith gan ystyried y camau lliniaru sydd wedi'u hamlinellu:

Yn cael ei wrthod oherwydd effeithiau negyddol anghymesur y bydd y cynnig yn ei gael ar grwpiau gwarchoddedig neu oherwydd anfantais economaidd-gymdeithasol:

Cymeradwyaeth y Pennaeth Gwasanaeth/Cyfarwyddwr:

Enw:

Swydd:

Dyddiad:

Cyflwynwch yr asesiad effaith yma gydag unrhyw Adroddiadau i'r Cabinet / Uwch Arweinwyr y Cyngor.

DRAFT